

Інститут спеціальної педагогіки і психології
імені Миколи Ярмаченка
Національної академії педагогічних наук України

Психологічний супровід дорослих осіб в умовах кризових викликів соціуму

**Презентація робочої програми вибіркової дисципліни
2025-2026**

Викладач курсу

Вовченко Ольга Анатоліївна

доктор психологічних наук, старший дослідник
старший науковий співробітник

orcid.org/0000-0002-4399-0118

Профіль вченого у Google Scholar

https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=FJD9_KoAAAAJ

Сторінка автора у Електронній бібліотеці НАПН України:

<https://lib.iitta.gov.ua/view/creators/==0412==043E==0432==0447==0435==043D==043A==043E=3A==041E=2E==0410=2E=3A=3A.html>

<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57788162900>
(Scopus ID: 57788162900)

Анотація курсу

Дисципліна спрямована на підвищення професійної компетентності здобувачів, розширення, систематизація та закріплення набутих знань із усіх психолого-педагогічних дисциплін, а також дисциплін медичного спрямування, що сприятиме ефективній самореалізації аспірантів, та набуття ними фахових, програмних та інших компетенцій. Означений курс сприятиме формуванню та розвитку знань, вмінь та навичок приймати участь у психологічному супроводі дорослих осіб за умов кризових ситуацій в сучасному суспільстві

Мета курсу

Формування у аспірантів цілісного уявлення про сутність, зміст та специфіку організації психологічного супроводу дорослих осіб (освітян, батьків, що виховують дітей з особливими освітніми потребами за умов війни, дорослих осіб з особливими потребами) в умовах кризових викликів соціуму, як технології створення оптимальних умов для повноцінного психічного розвитку усіх учасників освітнього процесу відповідно до вікових норм та індивідуальних властивостей

Основні завдання курсу

1. Поглибити знання здобувачів про специфіку психологічної допомоги дорослим особам за умов суспільних криз та трансформацій.
2. Ознайомити аспірантів з новітнім діагностичним інструментарієм дорослих осіб, що опинилися в ситуації стресу, депресії, психологічної травми, втрати близьких, насилля чи/та воєнних дій.
3. Розкрити особливості психотерапевтичної та психокорекційної допомоги дорослим з використанням науково верифікованих методів та новітніх технік.
4. Навчити здобувачів використовувати психотерапевтичні техніки у роботі з дітьми з ООП та дорослими (освітянами, батьками); оцінювати ефективність психологічної допомоги, адаптуватися до нових ситуацій стресу та невідомості у професійній діяльності.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК1. Здатність виокремлювати, систематизувати та прогнозувати актуальні психологічні проблеми, чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.

СК4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну) з використанням науково верифікованих методів та технік.

СК5. Здатність оцінювати рівень власної фахової компетентності, саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, підвищувати професійну кваліфікацію, бути професійно мобільним.

СК7. Уміння толерувати невизначеність і доводити унікальність власного наукового пошуку в умовах інформаційного / цифрового суспільства. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

СК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги дітям з особливими освітніми потребами та батькам, що виховують дітей з особливими освітніми потребами у складних життєвих ситуаціях.

СК11. Здатність проводити вивчення психічної діяльності людини в нетипових, складних та екстремальних умовах, здійснювати психологічне забезпечення професійної діяльності фахівців.

СК12. Здатність створювати належний психологічний клімат в групі; виявляти шляхи оптимізації управління освітнім процесом та створювати умови для їх реалізації; формувати психологічну готовність майбутніх фахівців до виконання ними своїх професійних обов'язків.

Програмні результати навчання

РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері психології (зокрема і спеціальної психології) / на межі предметних галузей, а також дослідницькі уміння, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з психології.

РН3. Виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні проблеми, формулювати і перевіряти гіпотези, визначати чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості (зокрема і в осіб з порушеннями розвитку), груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.

РН5. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, статистичні методи аналізу даних, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи, розробляти інноваційні дослідницькі методики у сфері психології, перевіряти їх ефективність.

РН6. Критично і системно оцінювати результати власної науково-дослідної роботи і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок.

РН7. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти у сфері психології (зокрема і спеціальної психології), які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів.

Структура курсу

Кількість кредитів ЄКТС (годин) 1 кредит (30 годин)

Підсумковий контроль: залік

Тематика занять курсу

Тема 1. Психологічний супровід професійної діяльності педагогічних працівників в умовах воєнного стану.

Тема 2. Розвиток резиліентності учасників освітнього процесу як засіб збереження психічного здоров'я.

Тема 3. Конструктивний та деструктивний розвиток особистості. Ресурсні стани за умов війни.

Тема 4. Вплив стресу на ментальне здоров'я цивільного та військового населення. Методи формування стресостійкості.

Тема 5. Психологічна травма за умов війни: сутність, типи та особливості психологічної допомоги.

Тема 6. ПТСР: діагностика, психологічна допомога та особливості консультування.

Тема 7. Панічні атаки: походження, особливості перебігу та терапія.

Тема 8. Специфіка депресивних станів цивільної особи: шляхи допомоги.

Тема 9. Реінтеграція дорослого та дитячого населення, які зазнали психологічної травми у суспільний простір простір.

Тема 10. Надання психологічної підтримки дорослому населенню: робота практичного психолога у службах підтримки, специфіка діяльності психотерапевтів у госпіталях, психологічний супровід у реабілітаційних центрах.

*Інститут спеціальної педагогіки і психології
імені Миколи Яrmаченка
Національної академії педагогічних наук України*

За додатковою інформацією щодо курсу про зміст навчальної дисципліни можна звернутися до викладача курсу

olgawow4enko@gmail.com

*Інститут спеціальної педагогіки і психології
імені Миколи Ярмаченка
Національної академії педагогічних наук України*

**ЧЕКАЄМО НА КУРСІ!
ДО ЗУСТРІЧІ!**
